Plechanow in hun gemeenschappelik verschil met het marxisme wijst op hun gemeenschappelike oorsprong uit de russiese maatschappelike verhoudingen De naam of de inkleding van een leer of opvattingswijze hangt van haar geestelike oorsprong af, ~~duidt op~~ betekent de vroegere teorie of de vroegere denker van wie men meestal geleerd heeft en die men voorneemt te volgen. De werkelike inhoud van de leer hangt van haar materiële oorsprong af en wordt door de maatschappelike verhoudingen bepaald, waaronder deze zich heeft gevormd en moet funksioneren. Hetis immers een hoofdstelling van het marxisme, dat de grote maatschappelike ideën en geestelike stromingen het doel van de klassen d.w.z. de noodzakelikheden der maatschappelike ontwikkeling tot uitdrukking brengen en zich met de klassenstrijden zelf ontwikkelen. Daarom kan men ze niet los van de maatschappij en de klassenstrijd behandelen. Dit geldt ook voor het marxisme zelf.

In hun begintijd stonden Marx en Engels vooraan in de toen nog ongebroken rijen van de burgerlike oppositie tegen het absolutisme in Duitsland. Hun ontwikkeling tot het histories materialisme in de daarop volgende jaren is de teoretiese uitdrukking der ontwikkeling van de arbeidersklasse tot zelfstandige klassenstrijd tegen de burgerij. De praktiese tegenstelling drukt zich in de teoretiese tegenstelling uit. In de verdere strijd der burgerij komt het burgerlik materialisme op - in beginsel met Feuerbach overeenstemmend - dat de natuurwetenschap aanwendt ter bestrijding van de godsdienst en daarmede de oude machten ondergraaft. De arbeidersklasse kan niet op de natuurwetenschap steunen; zij moet tegen de bourgerij vechten die deze wetenschap in haar dienst heeft gesteld. Het teoretiese wapen van het proletariaat is dewetenschap der maatschappelike ontwikkeling. De bestrijding van de godsdienst door middel van natuurkennis heeft voor haar geen zelfstandige betekenis, daar zij weet, dat door de kapitalistiese

t de maatschappij voortkomen. Dit is de inhoud van het marxisme, zoals
t in de hoofden van het proletariaat langzamerhand op komt als levende,
ijvendekracht, als de teorie, die haar toenemende kracht door organistie
revolutionair inzicht tot uitdrukking brengt. Als dan in de twede helft
r 19e eew het kapitalisme in west_ en middeneuropa volledig tot heerschap_
j komt verdwijnt het burgerlik materialisme..Het marxisme was hier toen
enige materialistiese klasseopvatting.

Doch in Rusland was het anders. Daar was de strijd tegen het tsarisme
van
hoge mate gelijk aard met de vroegere strijden tegen het absolutisme
Europa. Ook in Rusland waren kerk en godsdienst de sterkste stutten
n het regeringsstelsel, zij hielden de boerenmassa, die veelal nog in
rimitieve natuurlike ekonomie leefde, in het diepste bijgeloof gevangen
was de strijd tegen de godsdienst hier een maatschappelike noodzaak.
Rusland ontbrak echter een burgerij van welke betekenis dan ook, die
ls toekomstige heersende klasse de strijd had kunnen opnemen. Deze taak
ustte op de russiese intellektuelen, die alleen tientallen jaren lang
en verbitterde strijd voor volksopheldering en tegen het tsarisme voerde.
aarvoor konden zij bij de anti_materialistiese, reaksionaire burgerij van
et westen niet de minste praktiese en teoretiese ondersteuning . Zij
onden deze op de eerste plaats slechts bij de socialistiese arbeidersbe_
eging, wier erkende teorie, het marxisme, zij daarom overnamen. Zo kwam
et, dat zelfs degenen, die(als Peter Struve en Tugan_Baranofski) tot
r
oordvoeders der russiese burgerij werden, teoreties als "marxisten"
g
ptraden. Van Marx hadden zij de noodwendigheid der ontwikkeling tot kapita_
isme en de daaraan beantwoordende politieke verandering geleerd; meer
adden zij met het prolerariese marxisme van het westen niet gemeen. Een

revolutionaire klasse, waarmede zij zich verbonden, als wier voorvechter
der arbeiders was
j als socialistiese partijz kon optreden. De klassenstrijd in Rusland
gelijk een strijd tegen het tsaristiese absolutisme onder de banier van
t socialisme.

Op die manier moest het marxisme in Rusland, zoals het daar in de hoofden
groeide en leefde een andere kleur krijgen dan in West-Europa. Het was de
orie van een strijdende arbeidersklasse; doch deze arbeidersklasse stond
vroeger
de eerste plaats voor de taak, welke in het westen de burgerij moest
rvullen, en had daarbij de intellektuelen tot bondgenoten. Zo moesten
ze socialistiese intellektuelen naar een vorm der teorie zoeken, waarin
kritiek op de godsdienst de eerste plaats innam. Zij vonden deze in een
enadering tot de vroegere vormen van het materialisme en in de oudere
schriften van Marx, uit de tijd dat ook in Centraal Europa de strijd van
burgerij en arbeidersklasse tegen het absolutisme nog ongescheiden was.

Bij Plechanow, de "vader van het russiese marxisme" kwam dit steeds
idelik aan de dag. Terwijl de westeuropese marxisten zich met heel andere
agen bezig hielden, richtte hij zijn aandacht op de oudere materialisten.
zijn "Bijdrage tot de geschiedenis van het materialisme" behandelt hij
franse materialisten van de 18e eew Helvetius, Holbach en Lamettrie en
ergelijkt hen met Marx om aan te tonen, hoeveel er zich als juist en waarde-
ols ook reeds bij hen bevindt. Op deze wijze wordt ook begrijpelik, waarom
ij in zijn werk "Grondproblemen van het marxisme" voor alles de overeen-
temming van Marx en Feuerbach naar voren haalt, en hoe voor hem de probleem-
telling van het natuurwetenschappelik materialisme betekenis had.

In ieder geval stond Plechanow nog in sterke mate onder de invloed der
est-europese, voornamelik der Duitse arbeidersbeweging. Hij was de profeet
an de russiese arbeidersbeweging, wier betekenis hij op grond der westerse
eorie voorspelde, toen ze nog nauweliks prakties te ontdekken was.

n met wijsgerige vragen bezighielden. Zijn geschriften en
den in het westen bestudeerd, zonder dat de toenmaals in het socialisme
taande nog ongescheiden verschillen tot bewustzijn kwamen. Zo stond hij
der onder de uitsluitende invloed der russiese verhoudingen dan Lenin
Lenin was de praktiese leider der russiese arbeidersbeweging, en bracht
rom in zijn teoretiese opvattingen veel sterker de prakties-politieke
lstelling van deze beweging tot uitdrukking. Wat de wijsgerige grondop-
tingen bepaalden, waren de verhoudingen van de klassenstrijd tegen het
rsende tsarisme. Wat de teoretiese , voornamelik filosofiese opvattingen
aalt, zijn niet toevallige en abstrakte studiën, niet de belezenheid in
osofiese literatuur, doch de grote levensopgaven, die de praktiese
iviteit van de mensen bepalen en daardoor aan alle denken en willen
richting geven. Voor Lenin en de bolsjewistiese partij was de eerste
ote levensopgave de val van het tsarisme en het gehele barbaarse russieese
atschappelike stelsel.Godsdienst en kerk waren de teorie, de ideologie,
verheerliking van het absolutisme, het simbool van der knechting der
sa, tegen hen was de scherpste afscheiding en de onverbiddelike strijd
ig. Zo stond voor Lenin de strijd tegen de godsdienst in het middelpunt
teorie, iedere toenadering tot het "fideisme" was voor hem een aantasting
de levenszenuw der beweging. Als strijd tegen absolutisme, grootgrond-
zit en geestelikheid geleek de strijd in Rusland op die, welke in de 19e
de burgerij en intellektuëlen in West en Midden-Europa moesten voeren.
arom traden bij Lenin dezelfde gedachtengangen en grondopvattingen op,
lke destijds in het Westen als burgerlik materialisme de geesten bezig hield
j voelt zich aan hun woordvoerders wezenlik verwant. Doch in Rusland was
t de arbeidersklasse, die deze strijd moest voeren; daarom moest het
gaan van deze strijd een socialistiese partij zijn, die het marxisme aan

hing en

dig was.Daarom noemde Lenin zijn materialisme marxisme en geloofde hij,
t zijn materialisme marxisme was.

Daar komt nog wat bij. In Rusland was de kapitalistiese industrie niet
als in het westen als een voortdurende stijging van een burgerlike produksie
midden van een burgerlike bevolking opgegroeid. Hier waren grootindustriën
or vreed, westers grootkapitaal gevestigd en het westerse kapitaal buitte
deze wijze de russiese arbeider uit. Bovendien buitte het europese finan-
ekapitaal door zijn leningen aan de tsaristiese regering de gehele russiese
hoge
erenbevolking uit door middel van zware belastingen. Het tsarisme met
jn ambtenaren was de agent van het wereldkapitaal, dat bij de uitbuiting
n Ruslandin de rol van koloniaalkapitaal optrad. In zulke,als kolonie
tgebuite landen is de strijd tegen het woekerende vreemde kapitaal een
elang van alle klassen; het doel is daarbij het afschudden der vreemde
tbuiting, opdat de binnenlandse ekonomiese ontwikkeling vrije baan krijge,
en baan, welke als regel tot eigen nationaal kapitalisme voeren moet.
angezien echter de vijand het wereldkapitaal is, wordt de strijd onder de
euze van het socialisme gevoerd en de arbeidersklasse van het westen wordt,
als
aar zij tegen dezelfde vijand strijdt, tot bondgenoot gezocht. Zo was ook
un Yatsen socialist; aangezien de echter de chinese handelsbourgeoisie,
ier belangen hij vertegenwoordigde, een talrijke en machtige klasse was,
as zijn "socialisme" nationaal en bestreed hij de "verkeerdheden" van het
arxisme. Lenin moest op de arbeidersklasse steunen en daar zijn strijd
nverbiddelik radikaal moest zijn, nam hij de radikaalste ideologie van het
egen het wereldkapitaal strijdende westerse proletariaat, het marxisme, over.
Zoals zich echter in de russiese revolutie twee karaktertrekken der westerse
ntwikkeling vermengden, de burgerlike revolutie in haar taak, de proletariese
in de aktieve kracht, zo moest ook de daarbij behorende bolsjewistiese teorie

ch het is duidelik, dat wat Lenin onder marxisme verstond, bepaald door
betrekking
bizondere plaats van Rusland tot het kapitalisme, volkomen verschillend
et zijn van het werkelike marxisme, zoals het in het proletariaat der hoog-
pitalistiese opgroeide. Het marxisme in west-europa is de wereldbeschouwing
n een proletariaat, dat voor de taak staat een kapitalisme, dat tot de
ogste ontwikkeling is gekomen en zijn eigen levenswereld vormt, tot kommu-
sme om te wentelen. De russiese arbeider en intellektueel konden zich zulk
n taak eenvoudig niet stellen; zij moesten de vrije baan voor de ontwikke-
ng van een eigen moderne grootindustrie nog eerst vrij maken. ')
Dat het kapitalisme zich aan de russen vooral toonde in de vorm van
oloniaalkapitalisme, heeft de blik van de bolsjewistiese geschiedschrijvers
oor de rol van het koloniale kapitaal geschérpt. Daardoor konden zij voor-
reffelike geschiedenissen studies over de koloniale geschiedenis leveren.
ij hielden echter daarbij gemakkelik de geschiedenis van hetkoloniale kapi-
alisme voor de geschiedenis van hetkapitalisme in het algemeen. Zoals
rokrowski in zijn geschiedenis van Rusland het jaar 1917 als het einde
an een vele ewen lange ontwikkeling van hetkapitalisme in Rusland aangeeft.
oor de russiese bolsjewiki koncentreert zich de kern van het marxisme niet
n de marxse stelling, dat hetmaatschappelik zijn het bewustzijn bepaalt,
och in de volgende stelling van de jonge Marx: de godsdienst is opium voor
et volk - welke tans in goude letteren voor het Moskause volkshuis staat.
Nu zou het wellicht denkbaar zijn, dat in hetteoretiese werk van een
chrijver niet slechts de direkte invloed van zijn eigen omgeving, doch ook
e invloed van andere meer ontwikkelde landen en klassen en verderliggende
oelstrekkingen tot uitdrukking kwamen. Doch in hetboek van Lenin is daar
iets van te bespeuren. Het is een zo duidelike en uitsluitende weerspiegeling
an het boven aangegeven karakter der russiese revolutie, waarnaar gestreefd
verd, zijn grondgedachten stemmen zo volkomen met het burgerlik materialisme

n staat was geweest het juist te verklaren, dan zou men ook hebben kunnen
spellen, dat de komende russiese revolutie het karakter van een burger-
revolutie moest dragen en in het een of ander op de arbeiders steunende
talisme moest uitlopen.

Er bestaat een wijdverbreide mening, dat de bolsjewistiese partij marxis-
es zou zijn, en dat Lenin als de grote vertegenwoordiger van het marxisme
echts overeenkomstig de noodzakelikheden van Rusland na de revolutie daar
ts anders doorvoerde dan wat in West-Europa kommunisme heet en dat daaruit
ist zijn heldere, realistiese, marxistiese blik bleek. Zo wordt dan ook
tracht de despotiese staatspraktijk van het niewe Rusland in tegenstelling
t de goede marxistiese beginselen van het oude bolsjewisme te plaatsen.
ze mening is onjuist. Het marxisme van Lenin en van de bolsjewistiese partij
een legende. Lenin heeft het werkelike marxisme niet gekend. Waar zou hij
t vandaan moeten halen? Het kapitalisme kende hij slechts als koloniaal
apitalisme, de sociale revolutie slechts als de val van het despotisme
n grondbezitter en tsaar. Het russiese bolsjewisme kon de weg van het
arxisme niet verlaten, want zij is nimmer marxisties geweest. Dit bewijst
lke bladzijde van Lenin's boek; en ook het marxisme met zijn stelling, dat
eoretiese opvattingen door de maatschappelike verhoudingen en noodwendigheden
orden bepaald, bewijst, dat het niet anders zijn kon. Het marxisme toont
chter tegelijk de noodzakelikheid van deze legende aan; iedere burgerlike
evolutie heeft de illusie nodig, dat zij meer en iets anders is, hier was
proletariese
et de illusie, dat de russiese revolutie de aanvang van de wereldrevolutie
ou zijn en daarbij behoorde de legende van het marxisme. Natuurlik blijft
enin een leerling van Marx, in deze zin, dat zijn belangrijkste opvattingen
onder welke de strijd in Rusland niet te voeren zou zijn, aan Marx ontleend
van Marx zijn.
zijn, zoals ook op soortgelijke gronden de sociaaldemokraten leerlingen n

beeld van moderne proletariese aksie is. Dat evenwel Lenin het marxisme
teorie der proletariese revolutie niet begreep, dat hij het wezen van
kapitalisme, de burgerij en het proletariaat in zijn hoogste ontwikkeling
t begreep, ~~werd aangetoond~~ bleek, zo spoedig na 1917 vanuit Rusland door
IIIe internationale het west-europese proletariaat tot de "wereldrevolutie"
worden gedreid en op de waarschuwingen van de marxisten uit het westen
n acht werd geslagen. De onafgebroken rij van mislukkingen, blunders en
erlagen, wier gevolg de huidige zwakte en verwarring der arbeidersbewe
g is, toont de volkomen ontoereikendheid van deze leiding aan.

Keren wij nu terug tot de tijd waarin Lenin zijn boek schreef. Wat was
tijds de betekenis van de strijd om het machisme? Daar de revolutionaire
siese beweging veel grotere kringen intellektuelen omvatte dan in het
ten het geval was, was het begrijpelik, dat een deel van hen onder de
geestelike
loed der anti-materialistiese stromingen van het westen geraakte Evenzo
was
rijpelik is het, de strijd daartegen met alle scherpte opnam. Hij behandel-
deze stromingen niet als marxist, die hun maatschappelike oorsprong tracht
begri jpen en ze daardoor onschadelik maakt; nergens in zijn werk blijkt
g begrip hiervoor. Voor Lenin was het materialisme door Feuerbach, Marx
gels en de burgerlike materialisten tot overwinning gekomen, doch toen
s er door domheid, door reaksie, door de geldbelangen der burgerij, door
geestelike macht der godgeleerden in Westeuropa een terugslag ingetreden
dreigde deze ook het bolsjewisme aan te tasten en daartegen moest onver-
ddelik worden opgetreden.

Natuurlik had Lenin in dit optreden volkomen gelijk. Weliswaar ging het
et om Marx en Mach, niet om de vraag of in de opvattingen van Mach iets
uikbaars voor het marxisme te vinden zou zijn. Het ging om de vraag of
t burgerlik materialisme of het burgerlike idealisme - eventueel een

ook als zij door een burgerlike klasse gedragen wordt_ kan deugen. Zij
n slechts zwakte hebben gegeven, waar de hoogste krachtsontplooiïng nodig
s.. Slechts de onverbiddelikheid van het materialisme kon de partij hard
ken, zoals voor de revolutie noodzakelik was. Het streven der machisten
t enigszins parallel liep met het revisionisme in Duitsland, zou daarop
erkomen het radikalisme in de strijd, de gesloten eenheid in teorie en
aktijk te verbreken. Dit was het gevaar, dat Lenin goed doorzag.
adat ik het (het boek van Bogdanow) had doorgelezen, geraakte ik in
orn en ongekende woede", schreef hij aan Gorki in Februari 1908. Dat
merkt men door het gehele werk van Lenin heen, in de heftigheid waarmede
aangevallenen werden afgemaakt, het schijnt in een voortdurende woede
schreven te zijn. Het is niet een tot de grond gaande diskussie, die de
vattingen verheldert _ zoals destijds Engels' Anti_Dühring was; het is
t strijdschrift van een partijleider, die het gevaar voor zijn partij met
lle middelen wil afwenden. Daarom was het niet te verwachten, dat hij zou
rachten de door hem aangevallen leer te begrijpen; hij kon dat niet eens,
aar hij door zijn eigen, onmarxistiese instelling _ zoals wij in bizonder_
eden aantoonden _ deze verkeerd moest opvatten en voorstellen. Het gaat er
lleen maar om hen af te maken, hun wetenschappelik aanzien te vernietigen
n daardoor de russiese machisten als onwetende napraters van reaksionaire
arhoofden te ontmaskeren.

Hij had sukses. Want de grondopvatting van Lenin was die van de bolsje_
istiese partij als geheel, door hun maatschappelike taak bepaald. Zoals
o dikwels daarna, had hij de praktiese noodzaak van het ogenblik precies
oorvoeld. Hetmachisme werd veroordeeld en buiten de partij gesloten. De
artij kon weder gesloten verder gaan aan de spits der arbeidersklasse de
evolutie tegemoet.

sme kan men niet spreken waar het slechts om een - vermeende - weerlegging
burgerlik-idealistiese stromingen door middel van opvattingen van het
gerlik materialisme. Doch zeker is het boek van Lenin een voortreffelike
rage tot de partijgeschiedenis en het heeft ook aan de verdere wijsgerige
wikkeling in Rusland de teoretiese vorm gegeven. Daarop werd na de revoluti
"leninisme" - een verbinding van het natuurwetenschappelik materialisme
de van Marx overgenomen leer der maatschappelike ontwikkeling met wat
lektiese terminologie opgepoetst - tot officiële staatsfilosofie verheven.
e materialistiese filosofie was precies de juiste leer voor de massa,
de niewe russiese intellektuëlen, die vol geestdrift in de natuurwetens
ap en techniek de grondslag zagen van een door hen geleide produksie -
de nog godsdienstige oude boeren als enige tegenstand - en die als
we heersende klasse van een reusachtig rijk de toekomst voor zich open zag.

IX DE PROLETARIESE REVOLUTIE.

De heruitgave van het werk van Lenin in de Duitse taal wijst er op, dat
rol met zijn werking in het vroegere partijkonflikt niet uitgespeeld zal
. Het wordt tans aan de jonge generatie in handen gegeven, opdat het
zal
werking in de internationale arbeidersbeweging uitoefenen. Wat zullen
rbeiders der kapitalistiese landen uit dit boek leren? In plaats van de
elike inhoud der bestreden opvattingen wordt een karikatuur gegeven; in
ts van het marxisme wordt onder deze naam een ander, een burgerlik mate-
isme verkondigd. Het stelt zich niet tot taak de lezer tot een helder
standig oordeel over de wijsgerige vragen te brengen, het gaat er om hem
e brengen, dat de partij gelijk heeft en dat hij dus de partijleiders
volgen. Vraagt men naar deweg, die deze partijleiders aan het interna-
le proletariaat hebben te wijzen, leze men Lenin's uitzicht op de

t empiriokriticisme de partijstrijd in de filosofie te zien, een strijd,
nslottede strekkingen en de ideologie der elkander vijandig tegenovrr-
er staande klassen in de moderne maatschappij tot uitdrukking brengt
ijdende partijen zijn wezenlik ....het materialisme en het idealisme
atste is slechts een verfijnde geraffineerde vorm van het fideisme,
ar staat in volle wapenrusting, over grote organisaties beschikt en
n na onophoudelik op de massa inwerkt, doorat het zich de geringste
der wijsgerige gedachten ten nutte maakt. De objektieve klasserol van
piriokriticisme loopt geheel uit op handlangersdiensten voor de fideiste
strijd tegen het materialisme in het algemeen en tegen het histories
ialisme in het bizonder" (bl.367)

ier dus niets van de geweldige macht van de tegenstander, der burheersen
door haar beschikkingsmacht over alle rijkdom der aarde
asse, waartegen het proletariaat zich nauweliks kan verweren .; niets
e geestelike macht dezer heersende klasse, die als burgerlike kultuur
esten der arbeiders beheerst en waarvan zich de arbeiders zich door
durend worstelen nauweliks kunnen bevrijden, niets over die niewe, levens
tige ideologieën van nationalisme en imperialisme, die ook toen reeds
beiders geestelik en materieel dreigden te omklemmen (en hen spoedig
a in de wereldoorlog stortten) - neen, de kerk, de organisatie van het
eisme" in volle wapenrusting, dat was de voornaamste, gevaarlikste mabht.
trijd van het materialisme tegen die kerk is voor Lenin de belangrijkste
etiese strijd, welke de klassenstrijd begeleidt. Wat slechts de beperkte
etiese tegenstelling vormt tussen een oude en een niewe heersersklasse,
t hem de grote wereldbeheersende ideeënstrijd en wordt door hem op de
etariese klassenstrijd geprojekteerd, wier wezen en gedachtenwereld ver
en zijn gezichtskring lagen. Zo wordt in de filosofie van Lenin het
ma van Rusland op West-Europa, de anti-kerkelike denkwijze der opkomende

klassen zelf naar de politieke ideologie, tussen reaksie en vooruitgang
d gelegd, waardoor het heldere inzicht van het proletariaat werd verward,
ook hier naar de godsdienstige ideologie, tussen reaksionairen en vrij-
kers. In plaats van zijn eenheid als klasse ter verovering van de heerschap
over produksie en staat te ontwikkelen, moet het proletariaat de strijd
en de godsdienst opnemen. Indien dit boek en deze opvattingen van Lenin
de marxisten van Westeuropa in 1918 bekend geweest, dan zou zijn taktiek
r de wereldrevolutie ongetwijfeld daar met meer kritiek en met minder
oorwaardelik vertrouwen zijn behandeld.

De Derde Internationale streeft naar een wereldrevolutie volgens het
el der russiese revolutie, met hetzelfde doel, dat in Rusland verwerkelikt
d. In Rusland heerst het staatskapitalisme (daar staatssocialisme of zelfs
munisme genoemd) het produksieapparaat wordt door een staatsburokratie
er leiding van het hoofd der kommunistiese partij gevormd. Deze staats-
okratie beschikt direkt over het produkt, dus over de meerwaarde, terwijl
arbeidersklasse als loonontvangster uitgebuit wordt. Door deze produksie-
ze was het mogelik om in de korte tijd van een dozijn jaren Rusland uit
mitieve barbarij tot een moderne staat met snel toenemende grootindustrie
de grondslag van een gevormde techniek en wetenschap te ontwikkelen.
r een soortgelijke revolutie, waarbij wederom de arbeidersklasse de stoot-
acht moet vormen, zal in de hoofkapitalistiese landen de bezittende klasse
rden bestreden en afgeschaft en de produksie door de staat worden georgani-
erd d.w.z. onder leiding van een staatsburokratie als behoefteekonomie
regeld worden. De russiese revolutie kon slechts daardoor overwinnen,
t de bolsjewistiese partij als gesloten, strafgedisciplineerde eenheid de
sa leidde en dat in de partij het klare inzicht en het onbuigzaam vertrou-
n van Lenin en zijn vrienden de juiste weg t wees.

rzamen. Op de partijleider, de ervaren revolutionair met veel inzicht
t het aan ; de massa heeft niets anders nodig dan de overtuiging dat
partij en haar leider gelijk hebben.

In werkelikheid staat de zaak er voor de arbeidersklasse in de landen
het hoogontwikkelde kapitalisme, in Westeuropa en Amerika, er heel and
rs voor. Zij heeft een heel andere taak dan een achterlik vorstenabsolutisme
val te brengen. Zij moet een klasse bestrijden, die over de machtigste
teriële en geestelike hulpmiddelen beschikt, welke de wereld ooit gezien
eft. Voor haar gaat het er niet omde beheersing van beursmakelaars en
ekulanten over een ongeregelde produksie te vervangen door de heerschappij
een staatsburokratie over een van boven geregelde produksie. Voor haar
at het er om zelf meester over de produksie te worden en de bron van haar
ven, haar eigen arbeidsproces te beheersen. Dit is de werkelike opheffing
het kapitalisme. Zulk 'n doel kan niet bereikt worden door een arbeidersasse, als onwetend vertrouwvolle volgeling van een zich als verziend
iderschap aandienende partij. Zij kan het slechts bereiken, als zij zelf,
gehele klasse, man voor man, uit eigen inzicht weet, wat zij te doen heeft
de strijdvoorwaarden, verhoudenissen en middelen kent en ze overziet.
j moet man voor man zelf handelen, zelf onderscheiden; daartoe moet zij
lf denken en zelf weten.Slechts daardoor kan zij een werkelike organisatie
n de klasse in de vorm van een radenorganisatie van onder af opbouwen.
et helpt haar niets of ook haar ook het geloof wordt bijgebracht je leiders
ten
eet er alles van en hebben in de wetenschappelike diskussie gelijk gekregen
etgeen zo uitstekend gaat als ieder niets dan de geschriften van zijn eigen
artij te zien krijgt. Zij moet zichzelf uit de strijd der argementen een
vertuiging vormen. Er is geen waarheid, welke af is, die zij slechts van
uiten te leren heeft, de waarheid moet in elke toestand en vraag opgebouwd

menten uit wetenschapsgebieden, die slechts door diepgaande vakstudie
en worden beheerst. Het betekent op de eerste plaats, dat ieder arbeider
slechts over zijn onmiddelike arbeidsvragen, doch ook over de grote
nsvragen, waarmede hij in de praktijk van de strijd, van de organisatie
er klasse, van de organisatie van zijn arbeid te maken heeft, zelf kan
rscheiden. Doch het vereist, in de twede plaats, een bizondere vorm van
mentering in de propaganda. Wanneer het inzicht van de tegenstander
valst wordt weergegeven, daar men niet in staat of bereid is, zich in
wijze van denken in te werken en deze als uitvloeisel van zijn verhou-
gen te begrijpen , kan men hem in de ogen van eigen aanhangers glansrijk
aken; doch daarmede bereikt men slechts, dat - waarom het in de partij-
ijd ook te doen is - dat men de volgelingen met nog fanatieser geloof aan
partij bindt. Doch voor de arbeidersklasse komt het niet op een vermeerde-
g van het aantal partijaanhangers aan, doch hierop zelf rijp en in staat
zijn t worden tot het grijpen van de macht over de maatschappij. Slechts
neer in diskussie en bewijsvoering ook aan de tegenstander het volle recht
dt gegeven, de argumenten duidelik tegenover elkander worden gezet en
rdoor ook iedere gevestigde opvatting uit de klassenverhoudingen wordt
repen, kan daaruit voor ieder hoorder en lezer het klare inzicht, de
dgefundeerde overtuiging voortkomen, zoals de zichzelf bevrijdende arbei-
sklasse deze nodig heeft.

De arbeidersklasse heeft tot haar bevrijdingsstrijd het marxisme nodig.
ls de techniese opbouw van het kapitalisme niet mogelik was zonder de
sultaten der natuurwetenschap, zo is de organiese opbouw van het kapitalisme
mmunisme niet mogelik zonder de gegevens der maatschappijwetenschap.
t het geheel van het marxisme was dit in de eerste plaats het blootleggen
de struktuur van het kapitalisme, van de uitbuiting, van de klassenstrijd
de o
ntwikkelingstendenzen in het kapitalisme. Dit gaf aan de arbeiders

or het kapitalisme heen naar het kommunisme. Daaruit ontstond het vertrouwen de zekerheid, dat de strijd ten slotte naar de overwinning, de bevrijding est leiden. Dat was vooral van betekenis toen de arbeidersklasse, nog weinig lrijk het eerst de ongelijke strijd begon en de massa tot dusver zonder op en versuft, nog wakker moest worden geschud.

Wanneer de arbeidersklasse talrijker en machtiger wordt en de maatschappij l wordt van de proletariese klassenstrijd, wordt een ander deel van het rxisme mmer en meer hoofdzaak. Het is dan nodig, dat de arbeiders weten, et alleen dat, maar vooral hoe zij te strijden hebben, hoe zij hun zwakte eten overwinnen, hoe zij tot kracht en eenheid kunnen komen. Hun ekonomiese estand, hun plaats als uitgebuitenen in het produksieproces zou het hen makkelik genoeg moeten maken om tot eenheid, tot gemeenschappelik grijpen ar de macht over de produksie te komen. Wat hen daarvan afhoudt is - nasst materiële machtsmiddelen der bezittende klasse - de macht van de ideën- stemen van het verleden,de gehele geweldige geestelike macht van het ver- den de burgerlike wereld De geest van de arbeiders is als het ware door n dikke mist omvat, vastgehouden, verstikt onder ideologiën, waardoor ze rward raken, uit elkaar worden gedreven en onzeker gemaakt. Deze te over- nnen, is het eigenlike, langdurige proces van het opbouwen der arbeiders cht tot aan de revolutie. Om dit te begrijpen en daarmede te overwinnen juist dat deel van het marxisme nodig, dat wij zijn filosofie noemen, verho ding van denken en zijn.

De oude kristelike godsdienst betekent het minst onder deze ideologiën s verstard omhulsel van een uit lang verdwenen verhoudenissen ontstaan deënstelsel vormt hij nu nog slechts een schijnmacht als toevlucht van allen, e door de kapitalistiese ontwikkeling beangstigd zijn. Haar grondslagen rden door de ontwikkeling van het kapitalisme steeds meer ondergraven.

, kracht, oorzakelikheid in de natuur, vrijheid en voortgang in de
schappij. Meer dan deze sedert dien door haar verlochende machten, zijn
de uit de moderne burgerlike wereld ontsprongen vereringsobjekten: staat
atie, welke nu van betekenis zijn. In het worstelen van oude en nieuwe
ttende klassen om de wereldmacht groeit de nationale ideologie, daar deze
deze strijd noodzakelik is, tot zulk een macht, dat zij ook brede laggen
eiders met zich meetrekt. Het belangrijkst echter zijn de door de arbeiders
f ontwikkelde strijdvormen: demokratie, organisatie, en partij. Juist daar
de klassenstrijd, aan
uit de eigen levenspraktijk zijn ontstaan, omdat ~~met~~ hen de herinnering
hartstochtelikste inspanning, der meest onzelfzuchtige overgave, der
pste ontroering bij overwinning of nederlaag is verbonden wordt de erken-
g van haar uit het inzicht van praktiese, aan tijd en verhoudingen gebonden
dzaak tot geloof in haar absolute, onbeperkte voortreffelikheid opgehemeld.
rdoor wordt dan de overgang tot ~~tot~~ nieuwe noodzakelikheden, tot nieuwe
ijdvormen verzwaard. Zeker is het steeds de praktijk van het leven, welke
arbeidersklasse tot de nieuwe strijdvormen ndwingt, doch de oude overle
dities kunnen deze toch op noodlottige wijze vertragen. Wat hier in de
ijd tussen overgeleverde ideologie en praktiese noodzaak de arbeider
dert is het inzicht, dat steeds de ideën en regels, welke tot uitdrukking
ngen wat is en wat nodig is, uit vroegere ervaring stammen; dat de mense-
e geest, bij hetoverzien van deze voorwaarden aan deze regels en ideën
tinktief een onbeperkte geldigheid toekent en hen als absoluut goed of
cht ophemelt of haat. en zich daardoor tot slaven van een bijgeloof maakt,
door de kennis der voorwaarden en beperkingen het bijgeloof wordt over-
nen en de blik wordt vrij gemaakt. Omgekeerd, wat hij als het blijvende
ang, de algemene, wezenlike grondslag voor de klassenstrijd van zijn klasse
end heeft, moet zonder zich van de wijs te laten brengen door de wissel-
ligheden der resultaten, doch ook zonder het overdreven op te hemelen

grondslag vormt - de filosofie van het marxisme nodig: dat wat door
rx, Engels en Dietzgen werd opgebouwd en uiteengezet, hoe de gedachten
t de materiële wereld samenhangen en hoe de menselike geest uit de maat-
happelike omgeving zijn denkbeelden vormt en opbouwt.

Het boek van Lenin kan daartoe natuurlik niet dienen, het is juist uit het tegenovergestelde, het geloof van de schrijver in de werkelikheid r abstrakte begrippen van de wetenschap bij de lezer te versterken. Zijn ruitgave voor Westeuropa was daartoor niet bestemd. Arbeiders, die zichzelf s klasse willen bevrijden liggen buiten de gezichtskring der kommunistiese rtij. Wat deze ziet is de konkurrentie in de aanspraak op de leiding van t proletariaat, de twede internationale. Blijkens het voorwoord van Deborin s de Duitse uitgave van het werk van Lenin hoofdzakelik daarvoor bedoeld, de in het burgerlik idealisme verworden sociaal-demokratie voor het terialisme te winnen of anders haar met het materialisme, dat door zijn dikalere terminologie eerder tot de arbeiders spreekt, te verslaan, - dus losofies aan het eenheidsfront mee te bouwen. Voor de zelfstandige klasse-weging der arbeiders, welke zich tans in haar eerste aanvang bevindt, kan t om het even zijn welke van de beide onmarxistiese denkwijzen in die rtijen de overhand krijgt. Doch op andere wijze kan deze filosofie van nin ook voor deze klassebeweging van betekenis zijn.

Het doel, dat de kommunistiese partij zich onder de naam "wereldrevolutie" elt - door middel van de macht van een door haar geleide arbeidersklasse n laag van leiders en intellektuëlen aan de macht te brengen, die dan de cialisering d.w.z. de planmatige produksie door de staatsmacht doorvoert-emt wezenlik met het socialisties einddoel der sociaal-demokratie overeen. k het klassedoel, dat de tot steeds grotere betekenis wordende klasse van in het produksieproces

van techniese-ekonomies deskundigen - is daar nauweliks verschillend van. Zo ziet de kommunistiese partij deze klasse als haar natuurlike bondgenoot die zij in haar kring moet trekken. Door een geschikte, teoretiese propaganda moet zij trachten de intellektuëlen van uit de geestelike invloed der ondergaande bezittende klasse en het privaatkapitalisme los te maken en hen daardoor voor de revolutie, voor de strijd voor haar eigen plaats als nieuwe leidende en heersende klasse te winnen. Het is duidelik, dat een revolutionaire houding voor zulk een klasse slechts onder de radikale leuzen van het materialisme kan plaats vinden en niet onder de denkvormen van het idealisme. Daartoe vormt dan het filosofies hoofdwerk van Lenin de grondslag. Op dit werk berustend is reeds een hele literatuur van omvangrijke tijdschriften en boeken, eerst in het Duits en later voonamelik in de Engelse taal in Europa en Amerika verschenen, waaraan de meest vermaarde russiese geleerden en buitenlandse parti intellektuelen medewerken en die naar de inhoud in het geheel niet op arbeiderlezers zijn ingesteld. Daarin wordt het Leninisme onder de naam "marxisme" of "dialektiek" aan de internationale intellektuelen aangeboden en worden zij toegesproken, dat dit de algemene omvattende grondleer is, waarin al hun afzonderlike wetenschappen als in een raam kunnen worden gevoegd. Het is duidelik, dat met een werkelik marxisme, als teorie van de werkelike proletariese revolutie zulk een propaganda zonder toekomst zou zijn; doch bij het leninisme als burgerlik-revolutionaire leer zijn geen principiële moeilikheden aanwezig.

Ongetwijfeld bestaat de praktiese moeilikheid, dat de intellektuëlen als maatschappelike klasse te ongelijksoortig, te beperkt en daardoor te zwak zijn om de bezittende klasse ernstig te kunnen bedreigen. Ook het leiderschap der beide internationale's, zelfs al was het door opportunisme niet zo innnerlik verrot, en als zij door trotse kracht en heldere blik ~~kon~~

itieke krisis geraakt en de arbeidersklasse zich verheft, de strijd aan-
dt en de bestaande orde de eerste zware slag toebrengt of zelfs een eerste
e behaalt - dan komt ook haar tijd. Dan zal zij trachten zich met in de aksie deer
eiders in te dringen te bemoeien en zich in de leiding te dringen, zoge-
md om haar te steunen in werkelikheid om de aksie in de richting van het
tijdoel om te buigen. Of de geslagen burgerij zich met haar verbinden zal
van het kapitalisme nog te redden, wat er te redden valt, of niet - in
er geval komt het hierop neer, de arbeidersklasse van haar strijd voor
werkelike kommunistiese vrijheid af te brengen.

Hier treedt de betekenis van Lenin's boek voor de toekomst der proletaries
olutie aan het licht. De kommunistiese partij, zij moge dan onder de
ijdende arbeiders aan bodem verliezen, probeert met de sociaal-demokratie
eenheidsfront van partijleiders te vormen in staat om bij de eerste in-
storting van het kapitalisme, samen met de intellektuëlen de macht over
tegen de arbeiders in handen te nemen. Daarbij levert het leninisme en zijn
sgerig handboek hun het ideënstelsel, dat nodig is om en onder de naam van
op
xisme aangediend, grote lagen arbeiders indruk te maken, voor de intellek-
len als leidend stelsel der wetenschappen te pronken, dat het reaktionaire
alisme en fideisme verslaat. Zo zal de voor haar bevrijding vechtende
eidersklasse, die op het marxisme steunt, de filosofie van Lenin in haar
vinden als de teorie van een klasse, die haar knechtschap en uitbuiting
beert te behouden.